

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ У МІСТОБУДІВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS AS A SOURCE OF REGULATION OF URBAN DEVELOPMENT

Курчин О.Г.,

кандидат юридичних наук

Стаття присвячена дослідженню нормативного змісту міжнародних стандартів як джерела регулювання містобудівної діяльності. Стверджується, що імплементація європейських правових стандартів містобудівної діяльності місцевого самоврядування має діалектично поєднуватися із загальною адаптацією українського земельного, містобудівного, архітектурного законодавства до універсальних та європейських принципів і норм, зокрема, в частині належного унормування державного архітектурно-будівельного контролю з передаванням переважної частини відповідних повноважень на рівень виконавчих органів місцевого самоврядування.

Наголошується, що місцеве самоврядування сьогодні є невід'ємною частиною реалізації та забезпечення життєдіяльності населення, виступаючи в рамках єдиного політичного курсу органів публічної влади кожної країни. У сучасному світі місцеве самоврядування є також основою для розвитку принципів демократії, формування єдиного інтересу та відповідальності жителів у рамках розроблення та вирішення питань на локальному рівні, включаючи містобудівну сферу як один із найважливіших ключових питань місцевого значення.

При цьому на сучасному етапі постійно зростає роль міжнародних (універсальних і регіональних) правових стандартів регулювання містобудівної діяльності, що потребує розроблення належних способів імплементації таких стандартів до національної правової системи.

Стверджується, що політика інтегрованого міського розвитку може сприяти поліпшенню цих факторів, наприклад, завдяки кооперації всіх учасників, підтримці створення мережових моделей і оптимізації структур місцевості. Політика інтегрованого міського розвитку сприє соціальному і міжкультурному діалогу.

Ключові слова: місцеве самоврядування, європейські правові стандарти, децентралізація, імплементація, містобудування.

The article is devoted to the study of legal content of the international standards as a source of regulation of urban development. It is argued that the implementation of the European legal standards of urban planning activities of local self-government should be dialectically combined with the general adaptation of Ukrainian land, urban planning, architectural legislation to universal and European principles and norms, in particular with respect to the proper standardization of state architectural and construction control with the transfer of most of the relevant powers to level of executive bodies of local self-government.

Thus, European legal standards of urban planning of local governments are framework, creating a certain conceptual standardized model of representative and executive local institutions as urban entities, which is filled with standardized, objectified and filled with specific functions and powers at the national level through the adoption of special institutions. legislative acts.

At the same time, the optimal in the current conditions of constitutional decentralization form of implementation of European legal standards of urban planning of local governments is the transformation of the basic principles of sustainable urban development, embodied in universal and regional (European) sources of recommendation.

It is emphasized that local self-government today is an integral part of the implementation and livelihood of the population, acting within a single policy of public authorities of each country. In today's world, local self-government is also the basis for the development of democracy, the formation of a common interest and responsibility of residents in the development and resolution of issues at the local level, including urban planning as one of the most important key issues of local importance.

At the present stage, the role of international (universal and regional) legal standards for the regulation of urban planning is constantly growing, which requires the development of appropriate ways to implement such standards in the national legal system.

It is argued that integrated urban development policies can help to improve these factors, for example, through the cooperation of all participants, support for the creation of network models and the optimization of local structures. The policy of integrated urban development promotes social and intercultural dialogue.

Key words: local government, European legal standards, decentralization, implementation, urban development.

Актуальність дослідження. Місцеве самоврядування сьогодні є невід'ємною частиною реалізації та забезпечення життєдіяльності населення, виступаючи в рамках єдиного політичного курсу органів публічної влади кожної країни. У сучасному світі місцеве самоврядування є також основою для розвитку принципів демократії, формування єдиного інтересу та відповідальності жителів у рамках розроблення та вирішення питань на локальному рівні, включаючи містобудівну сферу як одне з найважливіших ключових питань місцевого значення.

При цьому на сучасному етапі постійно зростає роль міжнародних (універсальних і регіональних) правових стандартів регулювання містобудівної діяльності, що потребує розроблення належних способів імплементації таких стандартів до національної правової системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід відзначити, що зазначена проблематика досить ретельно розглядається у вітчизняній конституційно-правовій та міжнародно-правовій літературі. Зокрема, можна відзначити праці М.О. Баймуратова, Ю.О. Волошина, Ю.М. Тодики, О.Ф. Фрицького, В.М. Шаповала, Ю.С. Шемшученка та інших дослідників.

Водночас ще не вироблені концептуальні підходи до модернізації правового регулювання містобудівної діяльності на тлі інтенсифікації впровадження європейських правових стандартів, теоретичної моделі державної політики та її реалізації щодо вдосконалення правового статусу органів місцевого самоврядування як суб'єктів містобудування.

Мета статті – дослідити нормативний зміст європейських правових стандартів містобудівної діяльності органів місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу. Основними спеціальними джерелами міжнародно-правових стандартів містобудівної діяльності органів місцевого самоврядування на сучасному етапі є Нова програма розвитку міст, ухвалена Конференцією ООН із житла і сталого міського розвитку (Хабітат-III) у 2016 р.; Цілі сталого розвитку до 2030 р., затверджені на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 р.; Лейпцизька хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку», прийнята у 2007 р.; Угода Міжнародної спілки архітекторів щодо рекомендованих міжнародних стандартів професіоналізму в архітектурній практиці, затверджена XXI Асамблеєю Міжнародної спілки архітекторів 28 червня 1999 р. [1].

Зокрема, Нова програма розвитку міст, ухвалена Конференцією ООН із житла і сталого міського розвитку (Хабітат-III), на рекомендаційному рівні встановлює положення, відповідно до якого містобудівна діяльність органів місцевого самоврядування має бути спрямована на те, що міста та інші населені пункти виконують свою соціальну функцію, в тому числі соціальну та екологічну функцію земельних ресурсів, із метою поступового досягнення повної реалізації права на достатнє житло як одного з компонентів права на задовільний рівень життя без будь-якої дискримінації, загального доступу до безпечної та доступної за ціною питної води і санітарних послуг, а також рівного доступу для всіх до суспільних благ і якісних послуг у таких сферах, як продовольча безпека і харчування, охорона здоров'я, освіта, інфраструктура, мобільність і транспорт, енергетика, якість повітря і джерела коштів для існування; створюють умови для участі; сприяють участі громадянського суспільства; породжують відчуття причетності та відповідальності серед усіх їх мешканців; приділяють першочергову увагу створенню безпечних, відкритих, доступних, екологічно чистих і якісних громадських місць, сприятливих для сімей; посилюють соціальну взаємодію та взаємодію між поколіннями, форми культурного самовираження і участь у політичному житті залежно від обставин, а також сприяють соціальній згуртованості, інтеграції та безпеці в мирних і плюралістичних суспільствах, де задовольняються потреби всіх жителів із визнанням особливих потреб тих, хто знаходиться в уразливому становищі; домагаються гендерної рівності та розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчаток шляхом забезпечення повної та ефективної участі й рівних прав жінок у всіх сферах і на керівних посадах на всіх рівнях прийняття рішень; забезпечення гідної роботи та рівної оплати за рівну працю або працю рівної цінності для всіх жінок; запобігання та ліквідації всіх форм дискримінації, насильства та домагань по відношенню до жінок і дівчаток у приватних та громадських місцях; вирішують проблеми та використовують можливості нинішнього і майбутнього послідовного, всеохоплюючого і стійкого економічного зростання, використовуючи урбанізацію для структурних перетворень, високої продуктивності, що створюють цінність видів діяльності та ресурсоефективності, залучаючи місцеву економіку і беручи до уваги внесок неформального сектора економіки, при цьому підтримуючи стійкий перехід до формальної економіки; виконують свої територіальні функції в рамках усіх адміністративних кордонів і грають роль центрів і рушійних сил збалансованого, сталого і комплексного міського та територіального розвитку на всіх рівнях; сприяють плануванню з урахуванням вікових та гендерних аспектів та інвестиціям в інтересах стійкої, безпечної та доступної міської мобільності для всіх ресурсоефективних транспортних систем із метою перевезення пасажирів і вантажів, ефективним чином пов'язуючи між собою людей, місця, товари, послуги та економічні можливості; приймають і здійснюють заходи щодо зниження та управління ризиками лих, знижують ступінь уразливості, підвищують життєстійкість і здатність реагувати на стихійні та антропогенні лиха, а також сприяють пом'якшенню наслідків і адаптації до зміни клімату; захищають, зберігають, відновлюють і сприяють формуванню своїх екосистем, водних ресурсів, природних місць проживання і біорізноманіття, зводять до мінімуму свій вплив на навколишнє середовище і переходять до стійких моделей споживання та виробництва [2].

Для формування означеної моделі населеного пункту у Хабітат-III формулюються такі першочергові завдання для органів місцевого самоврядування: переглянути способи планування, фінансування, розвитку, управління

та регулювання міст і населених пунктів із визнанням сталого міського та територіального розвитку необхідною умовою досягнення стійкого розвитку і процвітання для всіх; визнати провідну роль національних урядів, у разі необхідності, в розробленні та здійсненні всеохоплюючих і ефективних заходів міської політики та законодавства з метою сталого міського розвитку і не менш важливого внеску субнаціональних і місцевих органів управління, а також громадянського суспільства та інших відповідних зацікавлених сторін на основі принципів прозорості та підзвітності; прийняти стійкі, що ставлять на перше місце інтереси людей і враховують вікові та гендерні аспекти і комплексні підходи до питань міського і територіального розвитку шляхом здійснення заходів політики, стратегії створення потенціалу та дій на всіх рівнях, виходячи з основних факторів змін, у тому числі: розроблення і здійснення заходів міської політики на належному рівні, в тому числі в рамках місцевих національних і багатосторонніх партнерств, створення комплексних систем міст і населених пунктів та сприяння співробітництву між усіма рівнями уряду, щоб вони могли забезпечити сталий комплексний розвиток міст; зміцнення міського управління за наявності ефективних установ і механізмів, які розширюють права і можливості та передбачають участь міських зацікавлених сторін, а також належної системи стримувань і противаг, що забезпечує передбачуваність і узгодженість планів міського розвитку з метою забезпечення соціальної інтеграції, послідовного, всеохоплюючого і сталого економічного зростання й охорони навколишнього середовища; активізація довгострокового і комплексного міського та територіального планування і проектування з метою оптимізації територіальної складової міської форми і досягнення позитивних результатів урбанізації; підтримка ефективних, інноваційних і сталих фінансових механізмів та інструментів, що дозволяють зміцнити муніципальні фінанси й місцеві фінансові системи з метою створення, підтримки і розподілу цінності в результаті сталого міського розвитку на основі загальної участі.

У свою чергу, Лейпцизька хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку» 2007 р. [3] декларує концептуальну тезу про необхідність активнішого втілення в життя принципів політики інтегрованого міського розвитку.

При цьому під «політикою інтегрованого міського розвитку» мається на увазі одночасне і справедливе врахування потреб та інтересів, релевантних для розвитку міста, тобто політика інтегрованого міського розвитку є процесом, у якому координуються просторові, секторальні і тимчасові аспекти ключових сфер міської політики. Україн необхідним є залучення суб'єктів господарювання, зацікавлених учасників та широкої громадськості. Інтегрована політика міського розвитку є ключовою передумовою для втілення в життя Європейської стратегії сталого розвитку. Її здійснення – це завдання європейського масштабу, в рамках якого необхідно враховувати місцеві особливості та дотримуватися принципу субсидиарності.

Баланс інтересів, який досягається політикою інтегрованого міського розвитку, створює опорну базу для консенсусу між державою, регіонами, містами, громадянами суб'єктами господарювання.

Шляхом концентрації знань і фінансових ресурсів обмежені публічні фінанси можуть бути використані більш ефективно. Таким чином, публічні та приватні капіталовкладення можна ефективніше узгоджувати між собою.

Політика інтегрованого міського розвитку дозволяє залучення позавідомчих співробітників і спирається на активну участь громадян під час облаштування свого безпосереднього навколишнього середовища. Водночас можна досягти при цьому більшої надійності планування і капіталовкладень.

Ми рекомендуємо європейським містам розглянути питання розроблення програм інтегрованого міського розвитку на загальноміському рівні. Такого роду інструменти планування, що спрямовані на досягнення поставлених цілей, повинні:

1) характеризувати сильні і слабкі сторони міста і міських районів на основі аналізу актуального стану речей;

2) визначити послідовні цілі розвитку міської території і створити картину майбутнього міста;

3) узгодити різні частини планів: просторові, секторальні та технічні і політичні заходи, та забезпечити, щоб передбачені інвестиції сприяли врівноваженому розвитку міської території;

4) забезпечити просторову концентрацію і координацію використання фінансових ресурсів публічних і приватних суб'єктів;

5) координуватися на локальному та муніципально-регіональному рівні, залучаючи громадян та інших учасників, які змогли б внести вагомий внесок у забезпечення економічної, соціальної, культурної та екологічної якості регіонів.

Крім того, наголошується на необхідності зміцнювати локальне і муніципально-регіональне узгодження, мета чого полягає в досягненні рівноправного партнерства між містом і селом, між малими, середніми і великими містами в межах міських регіонів і метрополі, а тому необхідно відмовитися від оцінки містобудівних проблем і рішень, які стосуються тільки одного міста.

Формулюється положення про те, що міста повинні бути «точками кристалізації» муніципально-регіонального розвитку та приймати на себе відповідальність за територіальну згуртованість. Для цього в перспективі доцільне більш інтенсивне «сплетіння» міст на загальноєвропейському рівні.

Відтак політика інтегрованого міського розвитку вже є в багатьох європейських містах випробуваним інструментарієм для створення сучасних, кооперативних і ефективних управлінських структур. Даний інструментарій вкрай необхідний для підвищення конкурентоспроможності європейських міст. Зазираючи в майбутнє, політика інтегрованого міського розвитку може координувати розвиток населених пунктів, економіки та інфраструктури, зокрема з урахуванням уже виявлених наслідків старіння населення, міграційних тенденцій і рамкових умов у сфері енергетичної політики.

Особливо важливими для підвищення конкурентоспроможності європейських міст у рамках політики інтегрованого міського розвитку в Лейпцізькій хартії вбачаються такі стратегії дій:

1. Створення та утримання якісних публічних, із чого випливає, що якість публічних просторів, міських культурних ландшафтів, архітектури та містобудування відіграють центральну роль для конкретних умов життя мешканців міст. Крім того, як «м'які» фактори, що впливають на вибір місць розміщення виробництва, вони мають значення для підприємств економіки знань, для залучення кваліфікованих і творчих трудових ресурсів, а також для туризму. Тому необхідно посилити взаємодію між архітектурою, плануванням інфраструктури і містобудівним проектуванням із метою створення на високому будівельно-культурному рівні привабливих, орієнтованих на користувача публічних просторів. Визначення «будівельна культура» при цьому слід розуміти в широкому сенсі слова, тобто як сукупність всіх культурних, економічних, технічних, соціальних і екологічних аспектів, що впливають на якість планування і будівництва.

Утім, вимоги до культури будівництва не можна обмежувати тільки публічними просторами. Культура будівництва необхідна для міста як комплексу і його навколишнього середовища. Міста і держави покликані впливати на сферу діяльності. У першу чергу, це стосується захисту архітектурно-культурної спадщини, а тому

історичні будівлі, публічні простори і їх міські та архітектурні цінності необхідно зберігати. Тому створення і облаштування функціонально-придатних міських просторів та інфраструктур із високим рівнем архітектурного оформлення є спільним завданням, яке поставлене як перед національними, регіональними та комунальними органами, так і перед громадянами і підприємствами.

2. Модернізація мереж інфраструктури і підвищення енергоефективності.

Наголошується, що істотний внесок у забезпечення бажаної якості життя, якості місця знаходження і якості навколишнього середовища вносять надійні і легкодоступні системи міського транспорту за прийнятними цінами, що узгоджено пов'язані із транспортною інфраструктурою муніципально-регіонального значення. У зв'язку із цим слід приділити особливу увагу транспортному менеджменту та злагоженості всіх видів транспорту, включаючи рух пішоходів і велосипедистів. Міський транспорт повинен гармоніювати із проблемами проживання, роботи, навколишнього середовища і громадських територій.

Необхідно своєчасно вдосконалити технічну інфраструктуру, зокрема водопостачання, очищення стічних вод і інші мережі комунікацій міського господарства, пристосувати їх до змінених потреб таким чином, щоб вони і в майбутньому могли сприяти забезпеченню високої якості міського життя.

Суттєвими передумовами соціальної інфраструктури в галузі постачання та утилізації є енергоефективність, економія природних ресурсів і економічна ефективність експлуатації. Необхідно покращувати енергоефективність будівель. Це однаково стосується як нових, так і старих будівель. Модернізація будівельного фонду значною мірою сприяє досягненню енергоефективності та поліпшенню якості життя людей. У зв'язку із цим слід приділити особливу увагу в домівках панельного типу і старим будівлям, які перебувають у поганому стані. Оптимізовані потужні мережі інфраструктури та будови з високою енергоефективністю зменшать витрати для підприємств і жителів на даній території розміщення.

Важливою основою ефективного і стабільного використання ресурсів є компактна структура поселення. Цієї мети можна досягти шляхом міського і регіонального планування, яке уникатиме надмірної забудови в околицях міста. При цьому слід належно подбати про регулювання надання площі і стримування спекуляцій. Особливо надійною виявилася у зв'язку із цим концепція, що поєднує в собі житло, робочу діяльність, освіту, постачання і організацію дозвілля в міських кварталах.

Сформульовано, що шляхом застосування найсучасніших технологій інформації та комунікації в галузі освіти, ринку праці, соціальних послуг, служб охорони здоров'я, безпеки та «електронного урядування» (англ. «eGovernment») міста повинні внести свій внесок у забезпечення й поліпшення якості життя людей і привабливості територій для розміщення підприємств. Також слід використовувати сучасні технології інформації та комунікації як інструмент для більш ефективного управління містом.

Крім того, наші міста повинні бути пристосовані до вимог, пов'язаних із загрозою зміни клімату. Розвиток міста на високому якісному рівні містобудівного проектування може забезпечити економічне зростання в умовах низького викиду вуглекислого газу, поліпшити якість навколишнього середовища і зменшити емісію діоксиду. Цю мету міста можуть досягти шляхом проведення інноваційних заходів із профілактики та адаптації, заохочуючи розвиток нових видів промисловості та підприємств із низькими викидами вуглекислого газу.

Наголошується, що політика інтегрованого міського розвитку може сприяти поліпшенню цих факторів, наприклад, завдяки кооперації всіх учасників, підтримці ство-

рення мережевих моделей і оптимізації структур місцевості. Політика інтегрованого міського розвитку сприяє соціальному і міжкультурному діалогу.

Концепції інтегрованого міського розвитку, кооперативний менеджмент міського розвитку і налагоджене управління містами служать і для цілеспрямованого використання потенціалів європейських міст в інтересах підвищення конкурентоспроможності та зростання, а також для вирівнювання диспропорцій в межах міських районів і між ними.

Крім того, в загальноміському контексті пропонується приділити особливу увагу міським кварталам, які опинилися у скрутному становищі, оскільки саме у зв'язку зі зміною економічної та соціальної структури перед містами поставлені великі завдання. До специфічних проблем належать, перш за все, високий рівень безробіття і соціальна дискримінація. У межах міських територій існують великі відмінності, особливо щодо економічних і соціальних шансів, а також якості навколишнього середовища.

До цього додається, що відмінності в соціальній сфері та в економічному розвитку часто збільшуються і, таким чином, сприяють процесу дестабілізації в містах. Політика соціальної інтеграції, яка сприяє зменшенню нерівності і протидіє соціальній дискримінації, є найкращим гарантом підтримки безпеки в наших містах.

Розумно розроблена концепція житлової політики може бути ефективним інструментом для забезпечення соціальної згуртованості та інтеграції в містах і міських районах, а житлова площа, що відповідає попиту і доступна за прийнятними цінами, може підвищувати привабливість як для молодих, так і для літніх людей і таким чином сприяти стабільності міських кварталів.

У рамках перспективної політики міського розвитку необхідно виявити ознаки погіршення становища в міському кварталі, врахувати їх і завчасно вжити контрзаходи.

У контексті означених проблем та перспектив, в рамках загальноміської інтегрованої політики міського розвитку пропонуються такі центральні стратегії дій:

1. Стратегії підвищення цінності в галузі містобудування, що ґрунтуються на тезі про існування безпосереднього взаємозв'язку між економічною привабливістю та інвестиціями, з одного боку, і якісними містобудівними структурами, здоровим навколишнім середовищем і сучасною потужною інфраструктурою, з іншого боку. Із цієї причини в міських кварталах, які опинилися в невідгідному становищі, необхідним є вдосконалення будівельного фонду у плані оформлення, будівництва та більшої енергоефективності. При цьому значний потенціал для підвищення енергоефективності в рамках ЄС і водночас із метою захисту клімату, закладений у більш високих вимогах, пропонованих до нових і вже наявних житлових будинків, зокрема у кварталах будинків панельного типу і старих будівлях, які перебувають у поганому стані. Із метою надійності інвестицій, передбачених для підвищення цінності містобудування, необхідно включити їх у довгострокову концепцію розвитку, яка передбачає як публічні, так і приватні розміщення пов'язаних капіталовкладень.

2. Зміцнення місцевої економіки і місцевої політики на ринку праці, адже в міських кварталах, які опинилися у скрутному становищі, заходи економічної стабілізації повинні виходити також від економічного потенціалу, наявного в самому міському кварталі. Придатними важелями для цього є економічна політика і політика на ринку праці, яка відповідає місцевим умовам. Мета полягає у створенні нових і збереженні наявних робочих місць, а також у полегшенні створення нових малих і середніх

підприємств. Необхідно поліпшити, перш за все, шанси доступу до місцевого ринку праці шляхом надання можливостей кваліфікації відповідно до попиту на робочу силу. Крім того, слід інтенсивніше використовувати можливості працевлаштування і навчання в економіці з етнічним характером. Європейський Союз, його держави-учасники, а також міста покликані створити більш ефективні умови і важелі впливу для розвитку місцевого господарства і водночас місцевих ринків праці, зокрема, шляхом заохочення соціально-економічних установ і надання послуг, що відповідають потребам громадян.

3. Активна політика освіти і професійної підготовки для дітей та молоді. Центральним відправним пунктом щодо поліпшення ситуації в міських кварталах, які опинилися у скрутному становищі, є підвищення рівня освіти і професійної підготовки разом із політикою, що спрямована на захист інтересів дітей та юнацтва. У міських кварталах, які опинилися в невідгідному становищі, необхідно створити і вдосконалити, перш за все, такі можливості освіти, які відповідають потребам дітей і підлітків, що проживають в цих районах міста. Здійснюючи політику, орієнтовану на соціальну сферу дітей і молоді, необхідним убачається сприяти поліпшенню шансів дітей і підлітків, які проживають у цих кварталах, на їхню участь у суспільному житті та власний розвиток, а також забезпечити рівність цих можливостей протягом тривалого часу.

4. Сприяння розвинутому міському транспорту за доступними цінами, адже багато з міських кварталів, що опинилися у скрутному становищі, додатково обтяжені незручними транспортними мережами і негативними впливами на навколишнє середовище. Це знижує якість таких кварталів як території розміщення житла і місця існування. Добре розвинена система громадського міського пасажирського транспорту за доступними цінами стимулює право громадян цих міських кварталів на мобільність і досяжність. Для досягнення цієї мети планування і управління транспортом у даних районах повинно бути спрямоване на зниження негативних впливів транспорту на навколишнє середовище. Необхідно організувати транспорт із таким розрахунком, щоб міські квартали змогли краще інтегруватися в систему міста і регіону. Сюди входять і транспортні мережі для руху пішоходів і велосипедистів. Залежно від того, якою мірою вдасться досягти стабілізації міських кварталів, що опинилися у скрутному становищі, щодо економіки, їх соціальної інтеграції, а також підвищення ступеня благоустрою та транспортної привабливості їх кварталів, зростуть шанси на те, що наші міста залишаться на тривалий період місяцями суспільного прогресу, зростання та інновації [132].

Висновки. Таким чином, європейські правові стандарти містобудівної діяльності органів місцевого самоврядування є рамковими, створюючи певну концептуальну стандартизовану модель представницьких та виконавчих локальних інститутів як суб'єктів містобудування, яка унормовується, об'єктивується та наповнюється конкретними функціями та повноваженнями на внутрішньодержавному рівні через ухвалення спеціальних інституціональних законодавчих актів.

При цьому оптимальною в сучасних умовах конституційної децентралізації формою імплементації європейських правових стандартів містобудівної діяльності органів місцевого самоврядування є трансформація основних принципів сталого розвитку міст, втілених в універсальних та регіональних (європейських) джерелах рекомендаційного характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності. Київ, 2019. 369 с.
2. Нова програма розвитку міст, ухвалена Конференцією ООН з житла і сталого міського розвитку (Хабітат-III). 2016 р.
3. Лейпцизька хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку». 2007 р.